

SUIKAST OLAYI SONRASI LÜBNAN İSTİHDAM PİYASASI

1975-1990 yılları arasında yaşanan içsavaş esnasında Lübnan'daki altyapının 25 milyar dolarlık hasara uğradığı tahmin edilmektedir. 1990 sonrası ülke hızlı bir yeniden imar dönemine girmiş ve bu süreçte inşaat sektörü, bankacılık sektöründen sonra en önemli sektörlerden biri olmuştur.

Lübnan'ın inşaat sektöründe çalışanların yarısının Suriyeli işçilerden oluştuğu tahmin edilmektedir. Geri kalanların büyük bir çoğunluğu tarım sektörü başta olmak üzere, sanayi ve diğer hizmet sektörlerinde istihdam edilmektedir.

14 Şubat 2005 tarihinde eski Başbakan Hariri'nin bombalı bir suikast neticesinde öldürülmesiyle ülkede Suriye aleyhtarı bir hava oluşmaya başlamıştır. Olay öncesinde Suriye'nin Lübnan'da 14.000 askeri ve sayısı bilinmeyen pekçok da istihbarat elemanı bulunduğu herkes tarafından bilinmekteydi. Lübnanlılar özellikle Suriyeli istihbaratçılardan oldukça muzdarip bulunmaktaydı. Bu nedenle oluşan Suriye aleyhtarı ortamın etkisiyle ülkede bulunan Suriyeli işçilere yönelik eylemler yaşanmıştır. Bu olaylarda kesin olmamakla birlikte 30 civarında Suriyelinin öldürüldüğü haberleri duyuldu.

Suikast olayı öncesinde Lübnan'da 300.000 tüm yıl boyunca çalışan Suriyeli işçi ve 300.000 de yaz aylarında mevsimlik olarak çalışan işçi olduğu tahmin edilmekteydi. Suikast olayı sonrasında Suriyelilere yönelik eylemler neticesinde ülkede çalışan Suriyeli işçilerin %75'inin Lübnan'ı terk ettiği sanılmaktadır. Hiç şüphesiz bundan en büyük darbeyi de Lübnan inşaat sektörü yemiştir. 2004 yılında gerçekleştirilmekte olan inşaat projeleri toplamının 3 milyar dolara ulaştığı ve ülke milli hasılasının 20 milyar doların altında olduğu düşünülürse bu etkinin boyutu daha iyi anlaşılacaktır.

Sonuç olarak Beyrut ve civarındaki projelerin hemen hemen tamamı ve Lübnan genelindekilerin %60'ı durdurulma konumuna gelmiştir. Giden Suriyeli işçilerin yerine alınacak Lübnanlılar yeterince bulunamayacağı ve aynı ücretle çalışmayacakları için maliyetlerde %15'lik bir artış yaşanması beklenmektedir.

Projelerin zamanında bitirilmesi güçleşecek ve müteahhitler tarafından ilave hakedişler talep edilecektir. Şuanda ihalesi yapılmış ve temel atılması beklenen 700 milyon dolarlık muhtelif projelerin olduğu ancak, inşaat firmalarının işçi teminindeki sorunlar ve maliyet artışları sebebiyle projelere başlamadıkları ifade edilmektedir.

Sadece işgücü temini değil ekonomide yaşanan sıkıntılar da yeni projelerin akıbeti hakkında endişeler doğurmaktadır. Suikast ve ardından 1,5 ay içerisinde yaşanan, özellikle alışveriş merkezlerine yönelik 4 bombalama olayı Lübnan ekonomisini tamamen durma noktasına getirmiştir. Moody's Lübnan'ın uzun vadeli döviz cinsi borçları için kredi notunu B'den B3'e düşürmüştür.